

M u i t a l æ g j e

čuvgetusa haleduvvidi sami gaskast.

7ad Num.

Oktober manost 1873.

las jakkodak.

Dat havskis jurda.

O jurdaš okti, goas buok mierkak vassik,
Mak dabe, sævdnjad sisa gessik mu,
Goas čielga bæive agalažat baitta
Ja suonjarides guim mu berrasta.

O jurdaš, goas buok arvedmættom asek,
Maid duššas davja dabe smiettam læm,
Mai boddi dadde im læk mattam boattet,
Læk munji dobbe čielgam ollasi.

O jurdaš okti, goas buok vaibmosarjek
Læk dalkastuvvum, ja buok ganjalak
Læk sikkasam, ja lossis šuokatusak
Læk rakisvaoda fatmest javonam!

O jurdaš okti, goas mon muođest muttui
Su oaidnet bæsam, gæsa oskum dast!
O jurdaš, goas su trunno oudi boadam,
Ja dievas vaimoin dobbe gittam su!

O jurdaš okti, goas mon suddotaga
Buok jurdagin ja dagoin šaddam læm,
Goas vejulažžan munji i læk æmbo
Ovt suddohalo vaimost šiettadet.

O jurdaš okti, goas buok vaibmobaddek,
Mak olbmiguim mu ovtastatte dast,
Læk ædnamlaza alme dilin molsom,
Gost rakkasažak æmbo ærran æi.

Don havskes jurda! sardnud don mu vaibmoi,
Goas vagjolæbme orro lossaden!

Don aidastattak njalgaset mu givo
Ja mogjat baitak čada ganjalid.

Čaccesullost oktober manost 1873.

Min rikast manna, Ibmeli lekkus gito!
Buok rafalažat. Goas æra rikain, mak luon-
do ačest orošegje ærenoamaš lakkai burist-
sivdneduvvum šaddolašvuodain ja æra riges-
vuoda agjagiguim, daddeke veidnodæbme,
moive ja doarro buok buoremus apid valdik
rafalaš fidnost erit, ja dam sagjai vieljaide-
sek vara golgatjk alma oamedovdo taga,
de mi min vaivaš rikastæmek almaken gavd-
nap, maid ærak davja occalek. Jiermalaš
stivrejume vuolde læ min rika dam rajast,
go Danmarkast ærrani ollo oudanam sikke
čuvgetussi ja aigalaš buoredillai.

Færami. Sameadnam hærra læ rika
siskaldas dile doamatussi dieđetam 18ad
bæive dam manost, atte dagjagaš dalve- ja
gidđabivdost dam hærralienast læ oktibuok
fidnijuvvum 16 $\frac{1}{5}$ milliona, daihe talai guim
16,200,000 dorske ja 42,000 farpal vuovias.

Bonakasast Dæno gieldest læ maŋemuš
bæive dam manost dat surgadlaš dappatus
dappatuvvam, atte okta nuorra olmai, gæn
namma læ Ole Persen Ravna, bissoštalade-
din vahagatti ječas. Son bisso valakest val-
di, ja moft stokkabæccek ædnami valdi, nuft

bavketi bisso ja lada mannai čvavjai. O jurdaš lokke dam givo ja bakčas! Mi aep læk gullam, vela go læš obbu hægastge, mutto rokkadallop mi buokak, atte hærta armostes dagaši su gillamušaid gillam lak-kai, ja atte son, jos min lutte galgaš ærra-net. dom ilmest armogas ja soavatuuvum ače gavnaši! Lekkus dat dappatus maida okta alvos ravan buok bissostallam vaibmelidi.

Olgoædnam oddasak.

Spanienest læ Kastelar valjijuvum raddejume oudastčocožžon Salmeron sagjai, gutte oanekes aige læi danen, mutto gutte oktan raddebelidesguim læ saje čakkem æraidi. Kastelar læ juo raddebelid aldciis valjim. Salmeron heiti ammates dam sujast go stuorradigge aldasin læ soattelakki valdam dam mærradusa, atte muttom mæddadusak galgik jabmemin rangaštuvvut, ja Salmeron, gutte læ buok jabmemrangaštusa vuosta, i mattam dam gillat ige dam arvallussi særvat. Kastelar datto soattevæga stuoredet ja garraset rangaštet daid soaltatid ja æraid, gudik oskaldasmættomvuoda daibe gulolašmættomvuoda čajetik soadest. Suattehærrak læk ollo lasetuvvum ja varresoaltatin læk 32000 olbma adnui valdum. Gæk vašalažai, dat læ karlistalažai, bællai mannik, dubmijuvvujek armotaga jabmemi. Spanien davagæcest læk gallad doaro læmaš karlistalažai ja republikanalažai gaskast, mutto republikanalažak læk mak alelessi vuoitto adnam. Nuft muiltaluvvu, atte 10,000 olbma raddejume soattevægast læk gieskad 14000 karlistalaža nakkai addam. Don Karlos læi ješ daidi hoavdan daihe dam væga stivrejægje. Okta gavpuk, man namma læ Alikante šaddai mannam manost baččaluvum vašalažin, gæk soatteskipaiguim legje gavpug ondi boattam. Baččalæbme algi

dimmo bælgudad sodnabæividedi Manga viste aibas duššen šadde. Stuurra arvain dakujuuvui vašalažaidi gavpug bælest vuostehakko. Baččaledin gæččalegje vašalažak gaddai bæssat, mutto gavpug hakkak baitte sin fastain davvanet. Dibmo 11 vassegodi baččalæbme vašalažai bælest ja dasto si jottajegje erit hamanest. Republikanalažai luodak legje galle maddas dakkam, dastgo vašalažai skipak legje sagga havi vuolde. Franskalažai, engalažai ja tuiskalažai soatteskipak legje lakka oaidnemen dam doaro, mutto æi særvam goabbaige vækken.

— Engelandast Seuthamptonast læ okta dollaskipa gærggam, mi čacchædalazaid gagjom varas læ rakaduvvum. Dam skipa namma læ „Rtrelle“ ja rakadægje læ okta skipakaptein, gæn namma læ Busk. Ædnagæk læk buorremielalažat addaldagaid addam dam skipa rakadæbmai. Nuft læ muttom addam daggar biello, mi hirbmad gukkas gullo, muttom valjo kikar ja nuft ain æmbo. Dat skipa i læk vuoitto ja aigalaš avke diti æigadi rakaduvvum, mutto rakisvuodast nubbi olbmuidi. Rakadægje muiltali dalle go skipa aldes læi gærggam ja dasa namma addui, atte son dam jurdag oažoi, go son okti oimi ovta skipa oktanaga olbmuiguim hævvanæme daggar garra dalkest, goas i læm vejulaš gagjomfadnasiguim čace ala boattet. Nuft gavdno ain soames, gutte alma aigalaš vuoitto oainekætte nagada oaf-fara dakkat nubbe olbma diti. Dat berre dollujuuvut min guovlo olbmui čalmi oudi, dastgo dabe orro dat vuoiņa masa buok olbmuid vuoitam, atte jaokkehaš datto aive garrasis bossot.

Engelandast sorbmašuvve mannam ja-gest dollavavnain jottemin oktibuok 1,145 ja 3,038 havi guim bese.

— Amerikast Potomakdæno alde læ okta dollaskipa buollam ja dambokte 60

olbm̄u sorbmašuvvam.

Chikagost dappatuvai 16ad bæive mannamanost dat oasetes dappatus atte guokte dollavavna oktasesek girdde. Vavnak biedganegje moallon ja 11 olbm̄u dasanaga jabme. Dak legje duolde čacclievlast vugistaga vuššum. Bagjel 30 legje hægast, mutto ædnagak dainage læk nuft buollam atte æi matte ællet.

Njufoundlanda gaddest læmaš daggar riđđo dalke, atte lokkamættom skipak læk hævvanam daihe riektabut dagjat duššam, Manga viste læ dat dalke javkadam aibas sajestesek erit, šaddoid ædnamest duššadam ja buok šlai vahagid dakkam.

Kentukist sorbme roattodavda (Kolera) valdin olbm̄uid. Dušše ovta ucca gavpugest, mi Millesburrien goččujuvvu, buocejek bæivalažat 20 olbm̄u ja ænašak jabmek moadde dimmo buoccam gæčest. Buok assek, gæk satesik, battarussi barggik.

Min rikast læ orrum hirbmat stuorra hadden go heppušest læ addum 1000 speise, mutto Amerikast læ dal gieskad 15 gusast muksam 234,000 speise, nuftlakkai stukast 15,600 speise, go ovta made dassejuvvu gudek gussi. Ovtast addujuvvui 37,540 speise. Gæst okta gaggar mavsolaš gussa lfci, son lifci juo daina ovtain šivetin rigges.

Mailbme dušša!

Dastgo buok oazže læ dego rasse ja olbm̄u hævasvuotta dego rase liedek; rasse goldna ja liedek dam alde eritgæčček, mutto Hærra sadne agalažat bissta. 1 Petr. 1; 24, 25.

Mu ustebam, jos daggar baikai ankorad balkestak, gost læ čavda daihe golgesaddo, de don dam hævatak. Buok, mi bæivaš vuolde læžža, læ aive duššalašvuotta, ja damditi læ maida dat sadne vuogas: Mi

hælpost læ boattam, dat livketa maida gærgadet. Voi go galgga dadde olmuš alme giedaines luoitte ja su njalga suovsast borrum iloides jeddetusa ajan aldcis valjet. Isate dot stuorra bæive, mi vuoigad mielde beivi gonagassan matta goččujuvvut, læt gukken, ja moft galgga dalle okta mailme manna guoibmasis mættet niegoides muitalet! Dalle čuogja nuft: Maid avkid animek almaštakkisvuodast? Maid avkid riggisvuodast bagjelmæralašvuodain? Buok læ vassam dego suoiva ja nuftgo vasse ruogja; buok læ javkitam dego dat skipa, mi mannamistes baroid čalla, mutto man luodda dadde i gavdno, go dat læ baroi čada vassam, daihe dego lodde, mi aimost girda, man luodda i læk gavdnamest. Havdat damditi don mailbme dam avkalašmættom ællema, ja bivde dam, mi læ bagjen. Im non læk dassaši ollasi arvedam basse Petrusa oavela, go son cælka, atte vela vanhurskesge illa bestujuvvu (1 Petr. 4; 18), Mi gaddep alme juksam mændo hælpon, mi doavop, atte go mist dušše buorre bæggalmas daihe namma læ olbm̄ui gaskast, nuft atte mikkege bahaid min diti i mate dagjut æra olbm̄uin, de læ buok aivestessi buorre. Mutto bæggalmas ja namma i læk æra go bæggalmas ja namma, mi i mate cævcet Kristus dolast. Jos almos ibmelmættomvutti æp vela njellasašge, de allop bætatata min belutakki daihe masa kristalaš ivdna. Ik oazžo diktet nakkarid čalmidad dappat oudalgo don læk fidnim, mi riđđo dalki siste cævdca. Aivestessi osko Kristus ala dakka min min bælestæmek vanhurskesen, ja i mikkege æra. Dastgo, nuft go magneta ruovde lusas gæssa, nuft gæssa maida osko Kristus vanhurskesvuoda lusas. Go Kristus cælka: Mon læm du! de vasteda osko: Ja don læk mup! Osko fabmo læ okta oamastamfabmo. Ja jos dat læ duotta maid doak-

tarak lökkik, atte min rubmašest gavdnujek fidna suonak daihe boccik, mak ælatusa njammik čovjest rubmaši, de læ osko duottavuodast daggar-suodna daihe bocce, mi Kristusa gæssa obbanaga vaimo šisa. Ibmel læ buokai Ibmel, mutto osko cælka Paulusin: Mu Ibmel. Ibmel læ hærra, mutto osko cælka Thomasin: Mu hærram. Ibmel læ obba mailme bæste, mutto osko cælka Mariain: Mu vuoigŋa illoda Ibmela mu bæstam siste.

Oman don læk likkolaš jos don dam Kanan giela matešak hallat. I læk dam olbmui, gutte læ nælgest, ollo avke dast, atte son rigga kiekkanest oaidna ollo njalga borramušaid, go son i mate cælket, atte dak njalga borramnšak læk su diti rakaduvvum. Ja jos gutte nuft læš hævvanæme čaccai, ja dam hæðestes oainasi bajandavge, mi mærkan læ bigjum dam bagjeli, atte mailbme i galga æmbo čacceolle bokte hævvanet, alma son dalle cælkasi: Mi avkid munji dast, atte čacce olla i galga æmbo mailme hævatet, go mon almake hævvanam čaccai? Aido sæmma avkalašmættom læ dudnji, jos don diedakge, atte Ibmel læ Abraham Ibmel, Isak Ibmel ja Jakob Ibmel, go dust i læk dat vissivuotta, atte son læ maida du Ibmel.

O man dak jurdagak læk njalggak, mak vuigijuvvum læk alme vuostai! Davja mon Mosesen goarŋom gæčadæme varrai (vare mon davjebut ain dam dagašim) ja oainam dam loppeduvvum Kanan ædnama obba su gukkudagaines ja govdodagaines. Mu uestebam! Ale čokke aldeed vuorkaælo ædnam alde, maid nievŋagak borrik ja suola suolada. Mailbme i læk æra go suddo muotaballo, mi gærgadet sudda ja dušša; divte damditi du vaimod dam huodnen ja halben adnet, ja ale divte čalmidad dam čabbaidi gessut.

Rakisvuotta i læk vassevaš. 1 Kor. 13, 8.

Dat mærkalaš ja ærnoamas engalas olmai Johan Eliot sardnedi evangeliuma amerikanašaidi buolle liegasvuodain ja vaibamættos angervuodain. Son sardnedi evangeliuma 59 jage, ja go 87 jakkasaš olmajen læi šaddam, de luotkanišgode su rubmašlaš goatte. Su vuoigastam aigge læi joavdam, su bargobæivest ækked boði 1690. Mutto vaimost læi čuovga ja bæive; dat orru i šæradæbbun šaddame bæivest bæivai; rakisvuoda dolla vægalažat su siste buli; armo bæivaš čielgasabbut atte čielgasabbut su suonjarides guim su vaimo čađa baiti. Voi man son læi audogas ja valjogassat buristsivdneduvvum. Go maŋemuš sængastes son jabmemin doaroi, de son celki: „Buok læm nistotom, — jurdagid, muitto, daidoid ja giela, mutto Ibmeli daddeke lekus gitto! Rakisvuotta ain læ bisstemen. Dat buorre Hærra, gæn love ožžum balvalet 80 jage, son mu i luoitte. O boade du hærvasvuodainad! Gukka læmge du vuordam. Dierva, dierva mu Hærram.“ Dat læi su maŋemuš sadne dam mailmest.

Prentijuvvum F. Kjeldseth prentijumest.